

Històric principi d'acord entre Israel i Palestina

Judea, Samaria i Gaza

L'estat d'Israel i l'estat de Palestina (autoproclamat per l'Organització per l'Alliberament de Palestina) es reconeixen mútuament el dret a l'existència. Aquest pas permet obrir un procés de pacificació sense precedents en l'Orient Mitjà. La branca d'olivera pot substituir els fusells.

“ftah el bab!”, “Irfa Aydek!”, “Kazzab!” (‘Obre la porta!’, ‘Mans enlaire!’, ‘Mentider!’). Els soldats del Tshal, el totpoderós exèrcit dels hebreus, poden anar oblidant aquestes poques frases que tenen l'obligació de conèixer en àrab i anar buscant lloc en les prestatgeries per al petit manual repressiu hebreu-àrab que els començaren a repartir des de l'any 1987. Els palestins, de la seua banda, hauran d'oblidar l'harca i deixar les pedres en terra. I més important: les armes en els polvorins. Si tot continua bé d'ací a uns mesos ningú no pintarà les parets de Gaza de color violeta (la brigada dels Givati, un cos d'elit israelià, obliga els àrabs a tapar amb el color de les seues boines les pintades de la intifada). Si tot continua bé els colons no hauran de témer més les bombes i els petits míssils projectats des del Líban. Després de quaranta anys la pau sembla possible.

Palestins i israelians semblen decidits a viure els uns al costat dels altres. Després de l'arribada dels jueus a Palestina i la creació de l'estat d'Israel. Després de l'ocupació del país àrab. Després que milions de musulmans intentaren fer a mar els fills de David. Després que un dels exèrcits més poderosos del món

fóra ridiculitzat per les pedres dels fills de Mahoma. Sembla que uns i altres han entès definitivament que no hi havia més solució que entendre's. Han estat, com sol passar, els durs els qui s'han entès: un Iàsser Arafat calumniat unànimement en terra jueva i un Yitzhak Rabin que només fa unes setmanes atacava descarnadament el sud del Líban. I aquesta entesa ha sorprès els radicals d'un costat i altre, ben instal·lats en la guerra. No és que tot se solucione amb aquest accés gradual a l'autonomia palestina però la porta de la solució definitiva sembla oberta. L'OAP, que continua tenint com a fi l'eliminació de l'estat d'Israel en els seus papers, i Israel, que continua negant-se a escriure en un paper on vol les seues fronteres, ara sembla que s'adequaran a la realitat

existent. A un Israel que ningú no podrà fer a mar i a una Palestina que ningú no pot mantenir ocupada permanentment.

LES DIFICULTATS SÓN MOLTES

La reacció colèrica dels radicals jueus i palestins dóna la idea que el procés serà llarg i complicat. Uns i altres amenacen amb l'assassinat dels artífexs de l'acord que permetrà l'establiment immediat d'una entitat autònoma palestina a Gaza i Jericó i l'ampliació gradual d'aquesta a la totalitat dels territoris ocupats, sense descartar-ne la independència.

Aquest gradualisme respon a la necessitat principal del procés: la creació de confiança. Israelians i palestins han viscut massa dècades d'esquenes com per a poder, ara, confiar immediatament en el veí. Israel continua veient-se amenaçat geogràficament. Els quinze quilòmetres que separen Cisjordània de la mar a l'altura de Netanya són un coll d'ampolla tenebrós per a qualsevol exèrcit del món i els jueus no són, precisament, una excepció. Si un estat palestí s'establira a Cisjordània i aquest tinguera un exèrcit, dos terços de la població de l'estat d'Israel se situarien dins el radi de la seua artilleria lleugera. D'ací que els jueus ha-

ELS DOS PROBLEMES PRINCIPALS

Els assentaments jueus

La vulnerabilitat del territori

INFORMACIÓ: VICENT PARTAL / GRÀFIC: VÍCTOR NAVARRO

Els palestins més extremistes s'oposen a l'acord que el líder de l'OAP, Iàsser Arafat, està disposat a signar amb els israelians.

APXIU

gen imposat una autonomia i no hagen concedit d'entrada la independència. I d'ací que no accepten la creació d'un exèrcit palestí i reclamen la permanència del Tshahal (això sí, acantonat) en la Cisjordània palestina.

Però el Tshahal no només serà l'encarregat de vetllar per la seguretat del seu estat. També vetllarà per la seguretat dels colons jueus de Cisjordània. Israel, desobeint obertament l'ONU, ha anat creant una intensa trama d'assentaments hebreus en els territoris ocupats, amb la intenció manifesta d'acabar engolint-los. Ara reconeix que no pot fer-ho però no pot abandonar a la seua sort els qui han estat la punta de llança de la seua política expansionista. Per als palestins, mentrestant, és qüestió només de temps. Però no sembla que siga tan fàcil. Més de 60.000 israelians viuen avui en les colònies hebrees de Gaza i Cisjordània. Molts dels militants extremistes pel gran Israel veuen que no només s'acaba el seu somni sinó que és amenaçada la seua casa. Trenta mil soldats israelians els protegeixen ara mateix (un per cada dos colons). Com se sentiran d'insegurs aquests colons si els soldats es retiren? De moment la tropa es retirarà precisament a les ciutats de colons, a aquesta geografia paral·lela que parla hebreu i salta de Mitzpeh Chalem i Kiryat Arba a Malkhichua i Mechela. Amb això la democràcia

potser arribarà a uns territoris ocupats que, precisament per això, veien com un estat democràtic patejava públicament la dignitat dels seus habitants i ignorava els drets més elementals.

LA FI DELS SOMNIS

Segurament aquesta és la fi del seu somni d'un gran Israel bíblic on Judea i Samaria, la Cisjordània, es reintegrarien a la casa comuna dels hebreus. Però també és la fi del somni palestí. No només hauran de cedir a l'existència de l'estat d'Israel sinó que aquella Palestina que se'ls atorgava segons el pla de l'ONU del 1947 no existirà mai. Beersheba i Natzarret seran israelianes. I ja veurem què passa amb la Jerusalem que uns i altres volen com a capital del seu regne. La ciutat del temple de David i el Mur de les Lamentacions, però també la d'al-Qubbat i al-Aqsa, les grans mesquites del món islàmic.

L'estatut d'aquesta ciutat santa de tres religions serà una de les batalles més acarnissades. Ningú no vol renunciar a ella i els clams perquè esdevinga capital simultània de dos estats semblen difícils de reconciliar. Només cal veure aquelles postals turístiques, fotomuntatges, en què els temples musulmans de la Roca, que coronen el Mur de les Lamentacions, han estat substituïts pel nou tem-

ple d'Abraham. No és només una qüestió de burocràcies estatals. Ara Palestina no té capital i la comunitat internacional no reconeix Yerushalayim sinó Tel Aviv com la capital d'Israel. Seria fàcil reconèixer Jerusalem com la capital administrativa dels dos nous estats. Però per a aconseguir això Israel hauria de renunciar al sector oest de la ciutat que va conquerir per les armes el 27 de juny del 1967, en resposta a l'atac àrab contra Israel. I, més enllà, sempre quedaria la querella religiosa, atada des de tots els extrems.

Les dificultats són enormes, doncs, però ningú no té dret a sentir-se pessimista just ara, quan la dificultat més gran és salvada. Han estat dos processos que s'han anat concatenant. D'una banda Israel ha hagut de demostrar repetidament la seua força i ha obert la mà sempre des de la posició de victòria. Ho va fer amb Sadat i ho fa ara. Però d'una altra banda la intifada ha demostrat que no tenia res a fer a Cisjordània i Gaza. L'OAP ha entès que no pot derrotar Israel i Israel ha entès que no pot derrotar l'OAP (i encara més, que li convé l'OAP quan la intifada va quedant cada vegada més en mans dels radicals islàmics). Aquest és el principal secret d'un pas històric, les conseqüències finals del qual haurem d'avaluar d'ací a uns quants anys.

Vicent Partal